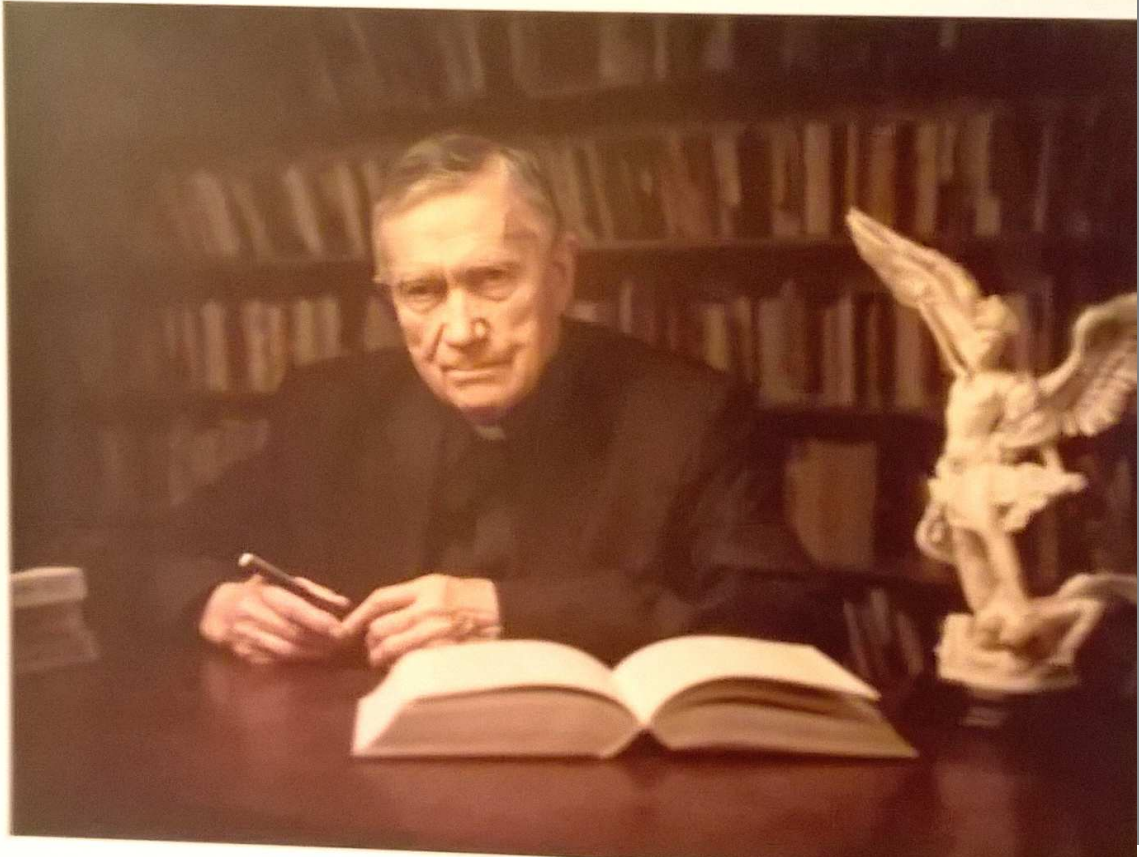

Pro Memoria Księdza Profesora
Witolda Zdaniewicza SAC
(11.12.1928 - 14.10.2017)

W nocy z 14 na 15 października 2017 roku w warszawskim szpitalu MON zmarł Ksiądz Profesor zw. dr hab. Witold Zdaniewicz SAC. Za niecały miesiąc, 11 grudnia, skończyłby 89 lat. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 18 października w Ołtarzewie - rodzinnej miejscowości Księdza Profesora i równocześnie miejscu, w którym od 90 lat znajduje się pallotyńskie Wyższe Seminarium Duchowne, którego Ksiądz Profesor był zarówno absolwentem (29 czerwca 1952 roku miał święcenia prezbiteriatu), jak i wieloletnim wykładowcą socjologii religii dla licznych pokoleń pallotyńskich kleryków. Symboliczne miejsce w niezwykle, wielowątkowej, bogatej a równocześnie stosunkowo mało znanej biografii Księdza Profesora. Na niektóre jej aspekty zwrócił uwagę w homilii pogrzebowej ordynariusz diecezji warszawsko-

praskiej i przyjaciel Księdza Profesora Zdaniewicza – Abp Henryk Hoser – podkreślając wielkość dokonań Księdza Profesora – „tytana pracy”, naukowca, zaangażowanego badacza zjawisk społeczno-religijnych i przenikliwego ich interpretatora, organizatora wielu trudnych przedsięwzięć, animatora znaczących gremiów świeckich i kościelnych, Człowieka niezwykle serdecznego i przyjacielskiego, a równocześnie niezwykle skromnej Osoby często niedocenianej.

Msza pogrzebowa odbyła się w Kościele Seminaryjnym pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Apostołów, była koncelebrowana przez kilkudziesięciu księży. Głównym celebransem, jak już wyżej zaznaczono, był abp Henryk Hoser i ta obecność (i funkcja) miała dodatkowo symboliczny wymiar ze względu na fakt, że 65 lat temu dziesięcioletni wówczas chłopiec (obecnie arcybiskup) uczestniczył jako ministrant w mszy prymicyjnej sprawowanej przez Księdza Zdaniewicza. Arcybiskup przywołał ten fakt w swojej homilii przy trumnie Profesora Zdaniewicza... Pisząc obecnie te słowa nie sposób uciec od symbolicznej wymowy dwóch punktów czasu przedzielonych interwałem 65 lat życia Księdza Profesora.

W imieniu środowiska socjologicznego, socjologów religii oraz Rady Honorowej Sekcji Socjologii Religii PTS, przemówiła Pani prof. zw. dr hab. Maria Libiszowska - Żółtkowska:

„W imieniu socjologów religii żegnam wybitnego socjologa i wspaniałego Człowieka oddanego nauce i Kościołowi, świętej pamięci ks. prof. zw. dr hab. Witolda Zdaniewicza, pallotyna, współzałożyciela Sekcji Socjologii Religii PTS i jej przewodniczącego w latach 1990-1993. Członkiem Polskiego Towarzystwa Socjologicznego ks. prof. Witold Zdaniewicz był ponad 40 lat, od 1975 r. Wykładowca w Wyższym Seminarium Duchownym w Ołtarzewie, w ATK i na UKSW, założyciel i pierwszy rektor Wyższej Szkoły Nauk Społecznych im. ks. Józefa Majki. Ksiądz Profesor wypromował wielu magistrów oraz 12 doktorów.

Ksiądz Profesor był także założycielem i wieloletnim dyrektorem Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego SAC. Zasługi Księdza Profesora jako pomysłodawcy, twórcy i przez ponad 40 lat dyrektora Instytutu są ogromne i godne podziwu. By takie dzieło powstało i trwało tak długo, pomimo zmian systemowych i politycznych, potrzeba było wizji, wiedzy metodologicznej, daru organizacyjnego w pozyskiwaniu współpracowników, a także umiejętności korzystania z nowoczesnych technik statystycznych. Instytut pod Jego światłym kierownictwem do 2014r. był ważną i znaczącą jednostką naukowo-badawczą o charakterze socjologicznym i statystycznym, ściśle współpracującą z GUS oraz z wieloma ośrodkami akademickimi w kraju i za granicą. Coroczne (od 1980 r.) dane *dominantes* i *communicantes*, z których nie tylko socjologowie religii skwapliwie korzystają, a także autorskie i zbiorowe publikacje Zmarłego zajmują znaczącą pozycję w dorobku polskiej socjologii.

W dniu śmierci Księdza Profesora w niedzielę 15 października po raz 37 odbyło się - zapoczątkowane przez Niego - liczenie wiernych obecnych tego dnia na mszy niedzielnej.

W 1996 roku w ramach ISKK SAC Ksiądz Profesor powołał Ośrodek Sondaży Społecznych „OPINIA”, w celu prowadzenia ogólnopolskich i regionalnych badań religijności Polaków oraz działalności parafii.

Ksiądz Profesor Zdaniewicz wieloletni i aktywny członek Sekcji, był organizatorem kilku, a uczestnikiem wielu konferencji, zawsze z ciekawymi referatami publikowanymi w pracach zbiorowych, niektóre z nich pod Jego naukową redakcją. Starsi stażem socjologowie religii dobrze pamiętają gościnne mury Seminarium Duchownego w Ołtarzewie, w których, na zaproszenie Ks. Profesora, Sekcja czterokrotnie (1987,1989, 1993, 1995) odbyła naukowe konferencje.

Środowisko socjologów religii dziękuje Księdzu Profesorowi za koleżeńską życzliwość i bezinteresowną pomoc, na którą zawsze można było liczyć. Dziękując za tak wiele żegnamy Księdza Profesora towarzysząc Mu w tej ostatniej drodze, a w dalszej *niech chór aniołów towarzyszy Ci Księżo Profesorze aż do nieba, na wieczny odpoczynek*. Spoczywaj w pokoju wiecznym drogi Księżo Profesorze. W naszej życzliwej pamięci i sercach pozostaniesz na zawsze."

Ten ważny, instytucjonalny głos znajduje w jakimś stopniu uzupełnienie w słowach rozesłanych mailem do członków naszej Sekcji w kilkanaście godzin po śmierci Księdza Profesora Zdaniewicza przez prof.SGH dr hab. Elżbietę Firlit, która wiele lat współpracowała naukowo z Księdzem Profesorem i do 2014 r. była w radzie naukowej Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego SAC oraz w Kolegium i Zespole Badawczym Ośrodka Sondaży Społecznych „OPINIA”ISKK :

„ Koleżanki i Koledzy,

nie sposób myślą ogarnąć i słowami ująć śmierci Księdza Profesora Witolda Zdaniewicza. Zbyt wiele kontekstów, nadmiar zdarzeń, szczególnie w ciągu ostatnich dni naznaczonych pobytem Profesora w szpitalu, nadzieja na powrót, wielkie pragnienie życia. A jednak noc z soboty na niedzielę naznaczona bezpowrotnie śmiercią.

I dzisiejsza niedziela, w ciągu której na wszystkich mszach w małych i dużych kościołach rzymskokatolickich w całym kraju liczono wiernych. Zdumiewająca koincydencja terminu liczenia wiernych oraz smutnego faktu śmierci **Inicjatora** tego "liczenia"... To przecież Ksiądz prof. zw. dr hab. Witold Zdaniewicz, założyciel i wieloletni Dyrektor Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego SAC, pod koniec lat 70 XX w. zapoczątkował i metodologicznie sprecyzował liczenie wiernych w

Kościele rzymskokatolickim, a także opracowywanie ważnych wskaźników religijności - *dominantes, communicantes i paschantes*, którymi od wielu lat posługujemy się w naszych socjologicznych opisach religijności.

To tylko jeden z wielu kapitałów jakie zostawia socjologom Ksiądz Profesor Zdaniewicz - wybitny socjolog, wspaniały Człowiek... Instytut pod jego światłym kierownictwem do 2014r. był bardzo ważną i znaczącą jednostką naukowo-badawczą o charakterze socjologicznym i statystycznym, ściśle współpracował z GUS oraz z wieloma ośrodkami akademickimi w całym kraju i za granicą. Śmierć Księdza Profesora Zdaniewicza dla środowiska socjologicznego, a szczególnie dla socjologów religii, jest bardzo smutnym faktem, trudnym doświadczeniem i ogromną stratą, dla wyrażenia której nie znajduję adekwatnych słów.....

Powtórzę za Andrzejem Wójtowiczem (z dzisiejszego listu): Profesorowi Zdaniewiczowi wielkie Bóg zapłać .”

Dziękujemy Ci Drogi Księżu Profesorze za Twoją Obecność, za niezliczone „kapitały” jakie zostawiłeś socjologom (wielki dorobek socjologiczny, statystyczny, empiryczną dokumentację ważnych zjawisk społeczno-religijnych na przestrzeni ponad pół wieku, edycję kilku serii wydawniczych o charakterze statystycznym i socjologicznym, spotkania i dyskusje, odwagę w podejmowaniu trudnych problemów, badawcze inspiracje...). Postaramy się ich nie roztrwonić. Będziemy pamiętać. Zawsze! Z wielkim szacunkiem i serdeczną wdzięcznością...

Rada Honorowa, Zarząd i Członkowie Sekcji Socjologii Religii PTS

Galeria wybranych fotografii:

Ogólnopolska Konferencja *Religijność polska w świetle badań socjologicznych* zorganizowana przez Sekcję Socjologii Religii PTS, ATK, ZSR SAC: 19-20.01.1989r., Ołtarzew, aula konferencyjna Wyższego Seminarium Duchownego SAC. Na pierwszym planie Ksiądz Profesor Witold Zdaniewicz - wiceprzewodniczący Sekcji SR PTS, kierownik ZSR SAC i główny organizator tej Konferencji.

Ksiądz Profesor Witold Zdaniewicz gości uczestników Ogólnopolskiej Konferencji *Religijność polska w świetle badań socjologicznych* na wieczornym spotkaniu w salach WSD SAC w Ołtarzewie po pierwszym dniu obrad (19.01.1989r.)

Uroczysta kolacja po pierwszym dniu Międzynarodowej Konferencji *Religie i Kościoły w społeczeństwach postkomunistycznych* zorganizowana przez Instytut Religioznawstwa UJ, Katedrę Socjologii ATK, SSR PTS, Fundację Stefana Batorego; 18-20.12.1992r., Kraków. Ks.Prof. Zdaniewicz jest przewodniczącym SSR PTS i Kierownikiem Katedry Socjologii ATK.

Uroczysta kolacja po pierwszym dniu obrad Międzynarodowej Konferencji *Religie i Kościoły w społeczeństwach postkomunistycznych*, 18-20.12.1992 r., Kraków – Ks. Profesor W. Zdaniewicz widoczny w głębi sali (prawa górna strona fotografii)

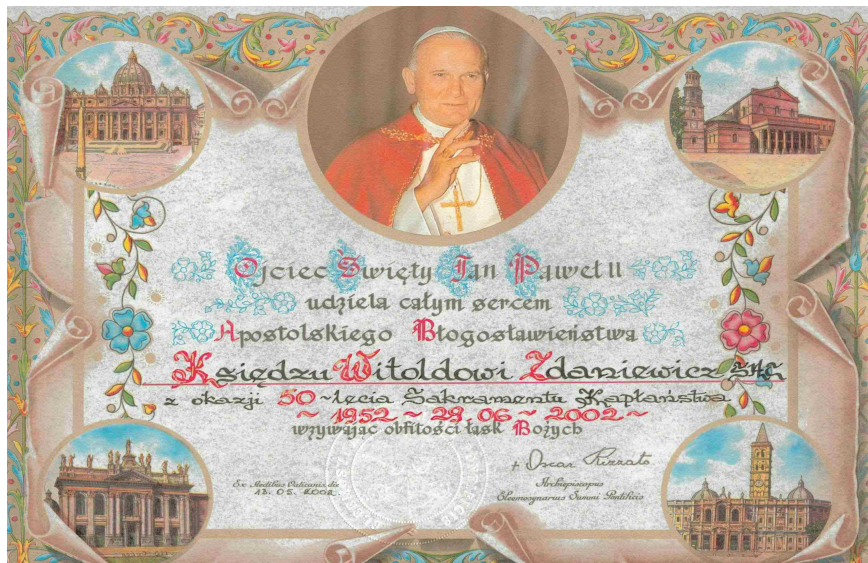

Na obradach jednej z Sesji podczas Międzynarodowej Konferencji *Religie i Kościoły w społeczeństwach postkomunistycznych*, 18-20.12.1992r., Kraków; Ks. Profesor Zdaniewicz drugi po lewej stronie fotografii

Ks. Profesor Witold Zdaniewicz na prywatnej audiencji u Jana Pawła II w Watykanie (po wręczeniu Papieżowi książki pod redakcją Księdza Profesora)

Jedno z wielu spotkań w GUS, 2002r.

Jeden z Jubileuszy Księdza Profesora – tym razem w GUS, kwiaty od byłej magistrantki

Ks. Profesor Zdaniewicz z Zespołem po zakończeniu Ogólnopolskiej Konferencji *Religia-Kościół-Społeczeństwo* zorganizowanej z okazji 10 lecia Ośrodka Sondaży Społecznych "OPINIA" przez ISKK SAC we współpracy z Biurem Prasowym Episkopatu Polski; 7. 12. 2006r. , Warszawa - sala plenarna Konferencji Episkopatu Polski.

Referat Ks.Profesor Zdaniewicz na Ogólnopolskiej Konferencji Sekcji Socjologii Religii PTS i Katedry Socjologii SGH *Religia i gospodarka - asocjacje i opozycje w świecie współczesnym*, Warszawa – SGH, 17-18.06.2010 r.

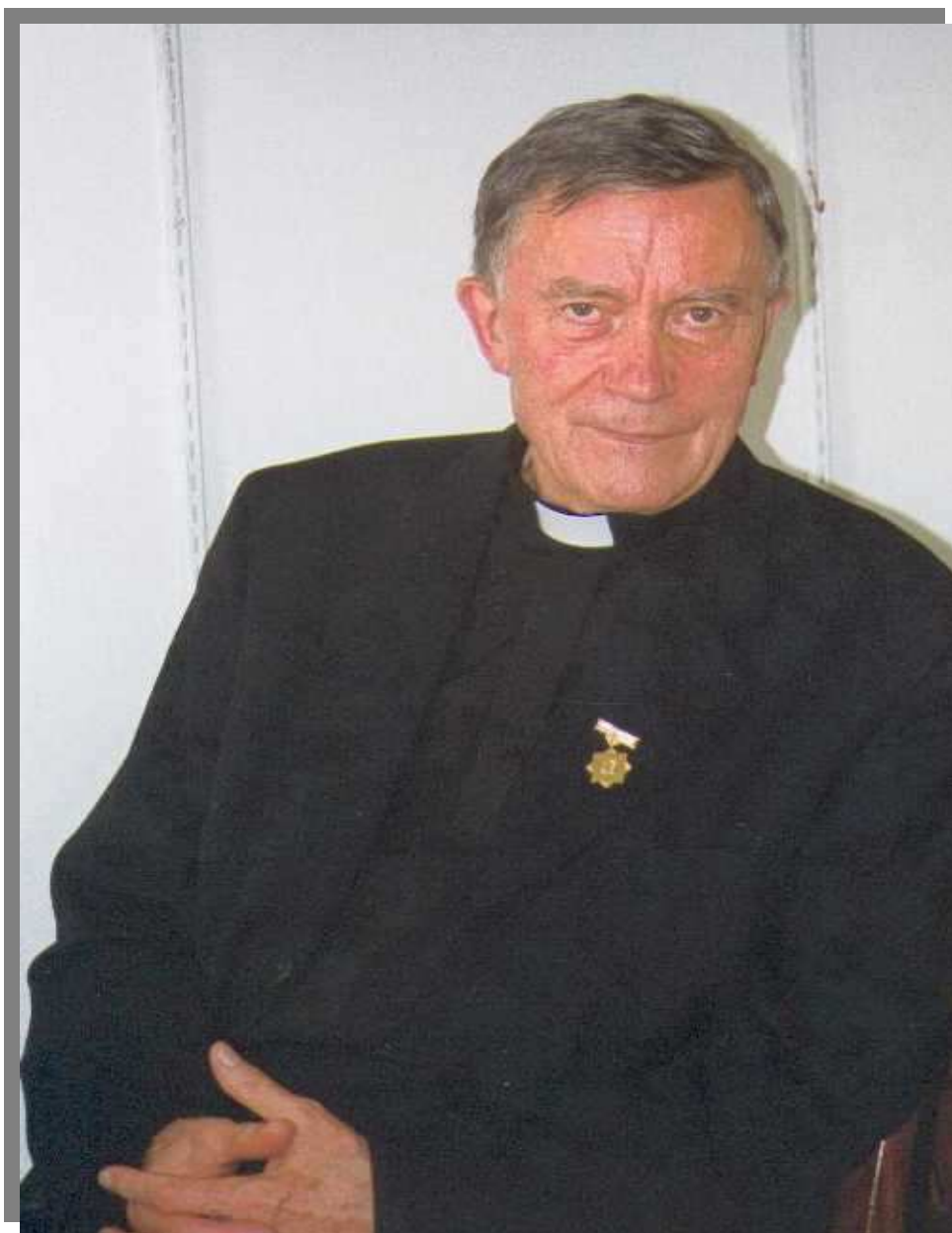
Konferencja *Religijność mieszkańców Warszawy w perspektywie socjologii i statystyki* z okazji 35-lecia ISKK SAC zorganizowana przez ISKK SAC, UKSW, Biuro Prasowe KEP, GUS. Warszawa – sala konferencyjna SAC, 24.11.2007 r. Wśród uczestników także Kardynał Kazimierz Nycz Arcybiskup Metropolita Warszawski.

Ksiądz Profesor Witold Zdaniewicz i Abp Henryk Hoser - w Kurii Diecezji Warszawsko-Praskiej po rozmowach na temat projektu badawczego *Postawy religijne mieszkańców diecezji warszawsko-praskiej* planowanego przez Ośrodek Sondaży Społecznych „OPINIA”; 2010 r.

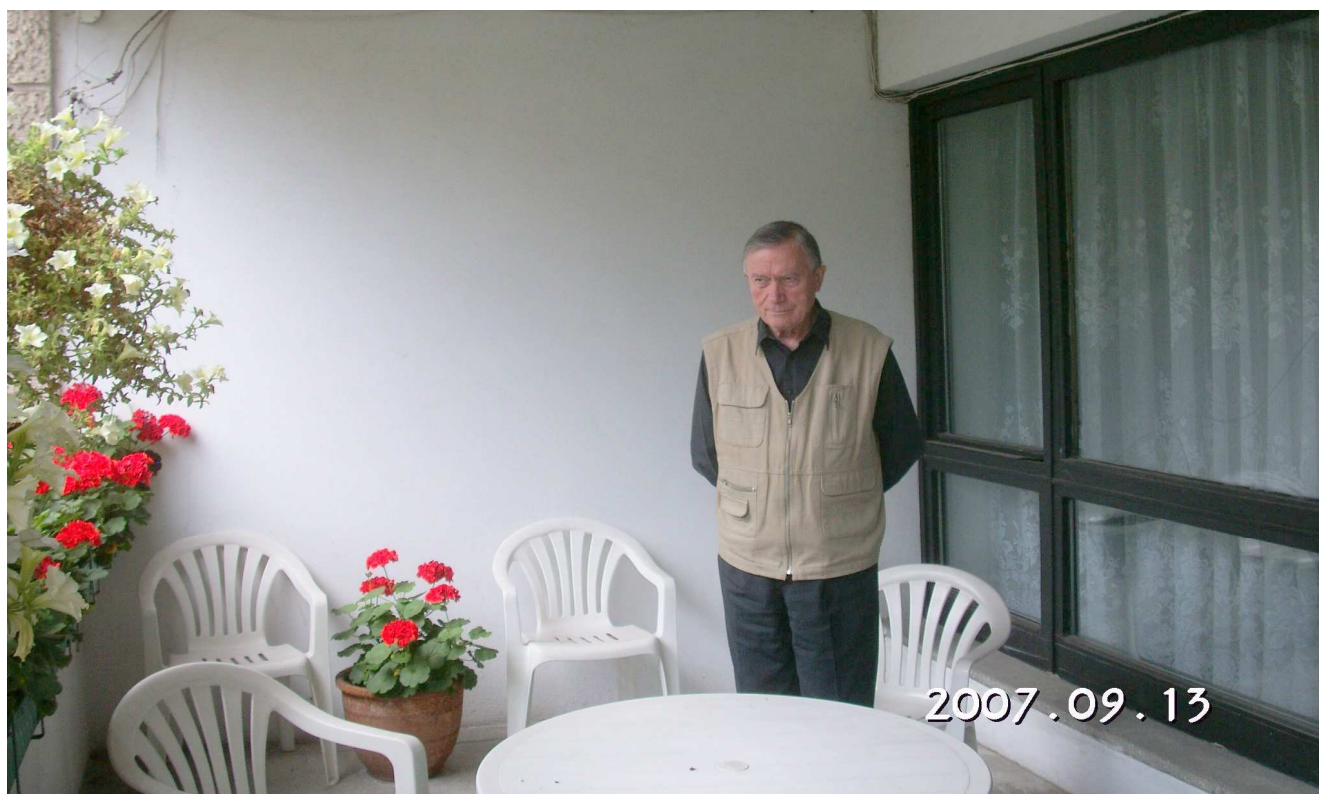
Ksiądz Profesor W.Zdaniewicz - Rektor Wyższej Szkoły Nauk Społecznych im. ks. Józefa Majki; inauguracja roku akademickiego 2004/2005

Z honorową odznaką GUS „ZA ZASŁUGI DLA STATYSTYKI RP” – 2003r.

Ogólnopolska konferencja *Religijność Polaków 1991-2012. Trwałość czy zmiana?* zorganizowana przez ISKK, 14.03.2013, Warszawa – sala konferencyjna SAC

Ksiądz Profesor Zdaniewicz na ulubionym balkonie w ISKK na ulicy Skaryszewskiej w Warszawie

Na spotkaniu towarzyskim - październik 2013 r.

w październiku 2013 r.

Dr Tadeusz Zembruski w zawsze gościnnym mieszkaniu Księdza Profesora Zdaniewicza na ul. Skaryszewskiej w Warszawie - 14 styczeń 2017r.

Ksiądz Profesor Witold Zdaniewicz gości Panią Profesor Marię Libiszowską-Żółtkowską, 4 marzec 2017r.

